

K první pohostinské hře členů pražského českého činoherního souboru na mimopražském českém ochotnickém jevišti došlo zřejmě v srpnu 1845 v Sušici, kde Tyl a Kaška vystoupili v ochotnickém představení Tylovy hry Paní Marjánka, matka pluku.

František Černý.

V období Bachova absolutismu v 50. letech činnost Lidumilného spolku potlačena, 1857 se funkcionář Gabriel odvolal proti dalšímu zákazu kraj. úřadu a dosáhl povolení několika her. Činnost DS se však rozvinula až po 1861, např. od konce listopadu 1865 do zač. února 1866 5 představení, poté přerušení pruskorakouskou válkou (1866).

654 / Spoluúčinkování „P.T. pánů ochotníků“ v inscenaci Divadelní společnosti Ondřeje Červíčka, 1877.

1867 *dětské* představení Ličidlo, Koleda. Ochotníci Spolku lidumilného 1868 Mlynář a jeho dítě, Doktor Robin, Tři faraonové. Po delší přestávce 1872 Pan domácí, Pan profesor se oženil, Hadrník pařížský, Zločin na nábreží (F. Pyat). 1873 Pán a správce (J. Kraszewski), ve prospěch Spolku lidumilného. Divadlu trvale k dispozici v hostinci, později v obecním domě, tzv. Salon. 1874 Na Dušičky aneb Modlitba na hřbitově, Tatínkovy jučty, ve prospěch Krejcarového spolku sv. Josefa, Útěk do Afriky (Albini), Svě k svému (K. Bárta), Vychovatel v čepci, Vyhraný ženich. 1875 ve prospěch opravy divadla Víra, naděje a láska (překlad z francouzštiny). Kněz a voják aneb Bitva u kláštera skalického (B. Kayser) na zakoupení stříkačky „pro tělocvično-hasičskou jednotu Sokol“. Přestávka v činnosti, přijati noví členové, poté 1876 Mlynář a jeho dítě a s Čtenářskou besedou hudební deklamatorní a pěvecká zábava. Téhož roku ještě Farářova kuchařka (Berg). 1877 hra Otče náš, Svatováclavské posvícení (H. K. Grünert). DS divadelní kritikou upozorňován, že se nemá starat pouze o úpravy jeviště, ale i o stanovy, které stále postrádá. V činnosti přestávka do 1881, Směnka na hubičku (J. F. Casteli, V. Žák) a Veselohra (Jeřábek), ve prospěch obnovení chrámu Anděla strážce. 1886 Lidumilný spolek vydal provolání „na znovuoživení ochotnického divadla, jež může být vydatným zdrojem na podporování dobročinných a vlasteneckých

podniků“. Obecní zastupitelstvo rozhodlo postavit v Salonu nové jeviště.

Ochotníci se sešli v místnostech Řemeslnické besedy a zvolili si výbor, řediteli A. Janský a A. Sedlecký. Po pětileté přestávce 1886 Osudné narozeniny (B. Mellanová), Ze sedmi nejskaredější (Angely). 1887 Matčina píseň (úprava Polabský). První představení v místnostech na poště Dva sirotci, Divadelní vlak (Šamberk), Muž národa. Rezignace městského starosty O. Tichého na ředitele Lidumilného spolku a DS, funkci převzal katecheta F. Skála. 1888 společně se *Zpěváckým spolkem* sv. Václava opět v Saloně Signor Mišpulini, Krejčí a švec (Štolba). Poté se DS odmlčel. 1888 patrně tento soubor uvedl Jana Výravu. Ve prospěch Bruslařsko-veslařského spolku sehráli také Koťátko (Grünert). 1889 v nově upraveném sále Řemeslnické besedy v hotelu U koruny Zkouška před svatbou a Vražda na Uhelném trhu, Herkules a Recept proti tchýním. Tamtéž 1891 Její pastorkyňa ve prospěch ÚMŠ. 1893 opět v Saloně K. Havlíček Borovský. 1899 Lidumilný spolek zanikl, navázal 1901 SDO, Třetí zvonění U koruny. 1904 Divoká kachna. 1905 na stálém jevišti v hostinci 20 ochotnických představení.

Studenti v 70. letech významně přispěli k rozvoji ODi. 1873 v místnostech Čtenářské besedy sólové výstupy První diurnista, Starý a nový rok, Křepela v pokušení. Téhož roku Tak se chytají vrány, Slepý mládenec (Tyl), výnos na postavení Kaškova pomníku. 1874 „skrovný hlouček studentů“ Služebník svého pána (Jeřábek), výnos na hasičské nářadí. V Saloně Svatojánská pouť (Šamberk). 1875 tamtéž Doktorka medicinae aneb Náhody, nehody a hody (A. Wenzig), DS studentů aktivnější s novým r. Sedleckým, Ponocný na redutě (Gerle, Tyl). Chudý písničkář, na opravu divadla. 1877 uspořádali studenti sušického okresu U koruny zábavu s představením Dědkův kalmuk. 1887 studující vyššího gymnázia o svátcích v Saloně Pan strýček (Benedix) a Jeden z nás se musí oženit (Wilhelmi). 1888 Maloměstské tradice (Štech) a Návrat ze studia (tj. Tatínkovy jučty).

Řemeslnická beseda 1884 příprava představení Pan farář a jeho kostelník. 1887 nové jeviště a úprava dekorací v hotelu U koruny. Zařízení propůjčováno jiným, např. SDO.

DS Besedy Básník sokem, Kříž u potoka (Světla, Pešková). 1890 vzrůst aktivity souboru, Zmatek na zmatek, Děvče z Karlína, Otče náš, Konkursy pana notáře.

655 / Dvorana sokolovny s Tylovým jevištěm.

Jednota katolických tovaryšů 1895 Krupařovic Pepička, h. U koruny, výnos na pořízení praporu jednoty. *Národně vzdělávací beseda Havlíček* 1904 Mládí (Halbe), jh. členové OS Kolář v Plzni A. Nesnídalová a H. Kolář.